

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft: Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming, wat betreft wijzigingen met betrekking tot het basisondersteuningsbudget
- 2de principiële goedkeuring**

Met dit besluit wordt een eerste fase uitgevoerd van een engagement uit het regeerakkoord: *“De drie vormen van zorgbudget worden hervormd tot 1 type zorgbudget met 1 uniek inschalingsinstrument (BelRAI). Er wordt daarbij respect opgebracht voor verworven rechten. Met deze hervorming verdwijnt het concept van basisondersteuningsbudget (BOB) behalve voor de kinderen die recht hebben op dit budget ten gevolge van de zwaarste inschaling in de zorgtoeslag uit het groeipakket.”*

De rechthebbenden BOB kunnen in drie hoofdcategorieën ingedeeld worden:

- Categorieën die een uitdovend karakter hebben;
- Vrijwillige overstap van niet rechtstreeks toegankelijke hulp (nRTH) van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) naar een basisondersteuningsbudget (en rechtstreeks toegankelijke hulp);
- Categorieën met een permanente nieuwe instroom.

Voor de eerste twee categorieën blijft de huidige regeling behouden.

Voor de categorieën met een permanente instroom wordt de bestaande regeling bevroren voor personen met verhoogde kinderbijslag (nu zorgtoeslag). De geplande uitbreiding in 2021 – die ingeschreven was in het huidige besluit - komt er niet voor deze doelgroep.

Voor de personen met een integratietegemoetkoming komt de geplande uitbreiding 2021 er evenmin. Voor deze groep wordt ook de instroom stopgezet. Aangezien de integratietegemoetkoming een federale bevoegdheid is, moet aanvullende financiering eerder op dat niveau worden ingebracht.

Wie nu al een basisondersteuningsbudget heeft, behoudt echter zijn rechten.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Deze nota heeft betrekking op het beleidsveld Vlaamse Sociale Bescherming.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

- het advies van de Inspectie van Financiën van 17 juli 2020;
- het begrotingsakkoord, gegeven op 10 september 2020;
- het WT&T. advies nr. 2020/215 van 24 juni 2020.

Op 30 oktober 2020 gaf de Vlaamse Raad Welzijn, Volksgezondheid en Gezin een negatief advies over dit ontwerpbesluit. Hieronder gaan we in op de bedenkingen van de Raad.

De Raad is van oordeel dat eerst het nieuwe ééngemaakte zorgbudget moet uitgewerkt worden binnen de Vlaamse sociale bescherming, vooraleer bestaande instrumenten worden ingeperkt.

In het regeerakkoord zijn de volgende engagementen opgenomen:

“De drie vormen van zorgbudget worden hervormd tot 1 type zorgbudget met 1 uniek inschalingsinstrument (BelRAI). Er wordt daarbij respect opgebracht voor verworven rechten. Met deze hervorming verdwijnt het concept van basisondersteuningsbudget (BOB) behalve voor de kinderen die recht hebben op dit budget ten gevolge van de zwaarste inschaling in de zorgtoeslag uit het groeipakket.”

Het voorgestelde voorontwerp van besluit geeft uitvoering aan dit engagement uit het regeerakkoord. Daarin is expliciet opgenomen dat het concept van basisondersteuningsbudget verdwijnt, behalve voor kinderen met zorgtoeslag.

Om de transparantie voor personen met een zorgbehoefte – over sectoren heen – te verhogen maken we op termijn werk van een eengemaakt zorgbudgetop basis van BELRAI. .

De Raad stelt vast dat voor bepaalde groepen het BOB niet meer uitgebreid wordt, zoals eerder voorzien was. Voor bepaalde groepen zal het BOB ook volledig verdwijnen. De Raad vreest dat hierdoor de wachtlijst voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning en voor een persoonsvolgend budget zal aangroeien. De Raad verwijst vooral naar kinderen en jongeren met een BOB op basis van een zorgtoeslag die vanaf 2021 hun BOB zien stopgezet worden op het moment dat hun zorgtoeslag stopt.

Zonder wijziging aan het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming zou de doelgroep voor het basisondersteuningsbudget automatisch uitgebreid worden naar personen met een zorgtoeslag van minstens vier punten op pijler P1 op de medisch-sociale schaal en naar alle personen, ongeacht de leeftijd, met een score van minstens twaalf punten op de medisch-sociale schaal voor de integratietegemoetkoming

Deze uitbreiding zou een belangrijke budgettaire impact hebben. De Vlaamse regering heeft er – in uitvoering van het regeerakkoord - voor gekozen om deze middelen in te zetten voor uitbreiding rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH). Deze bijkomende middelen RTH komen ten goede aan de ondersteuning van de persoon met een handicap (minder- of meerderjarige) die nog geen gebruik

maakt van niet rechtstreeks toegankelijke hulp. Rechtstreeks toegankelijk hulp kan ingezet worden voor zowel individuele begeleiding, dagbesteding, respijtzorg of verblijf. Het gaat dus niet om een besparing, maar om een heroriëntering van bijkomende middelen die rechtstreeks ten goede komen aan de persoon zelf. Het VAPH werkt momenteel ook nog aan een beleidskader om RTH nog meer vraaggestuurd te maken zodat nog beter kan worden ingespeeld op de ondersteuningsvraag van de persoon met een handicap.

Het bevrozen en uitdoven van het BOB heeft een impact op het twee-trapsysteem van de persoonsvolgende financiering (PVF). De Raad vreest dat hierdoor de architectuur van de PVF onder druk komt te staan.

Het is onze doelstelling dat op termijn ook personen met een handicap op basis van een BELRAI-indicatiestelling het eengemaakt zorgbudget kunnen krijgen. Daarvoor moet een juiste afstemming gebeuren tussen het twee-trapsysteem binnen de regelgeving PVF, alsook VSB.

De huidige regeling maakt een onderscheid tussen categorieën die een uitdovend karakter hebben en categorieën met een permanente nieuwe instroom. In de categorieën met uitdovend karakter gaat het om doelgroepen die op een bepaalde datum aan de criteria voor een BOB voldeden. Er wordt als het ware een foto genomen en nadien kon aan deze groep geen nieuwe rechthebbenden worden toegevoegd. Zodra een gebruiker uit deze categorieën een beroep doet op niet rechtstreeks toegankelijke hulp, wordt de uitbetaling van het BOB stopgezet. Voor deze groep blijven de verworven rechten behouden.

Met het voorliggend besluit kunnen inderdaad geen nieuwe doelgroepen toegevoegd worden. Het is echter de vraag of het wenselijk is om op basis van vrij arbitraire criteria zoals datum op een wachtlijst nieuwe groepen te creëren.

Voor de groepen met permanente instroom blijft het BOB behouden voor kinderen/jongeren met een zorgtoeslag. Enkel bij de doelgroep met een integratietegemoetkoming wordt het BOB stopgezet. Indien er op deze manier middelen vrijkomen, zullen deze ingezet worden voor rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning aan personen met een handicap.

2. INHOUD

A. HUIDIGE WERKING

De huidige groep rechthebbenden BOB kunnen in drie hoofdcategorieën ingedeeld worden:

- Categorieën die een uitdovend karakter hebben;
- Categorieën met een permanente nieuwe instroom;
- Vrijwillige overstap van niet rechtstreeks toegankelijke hulp (nRTH) van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) naar een basisondersteuningsbudget (en rechtstreeks toegankelijke hulp).

a. Categorieën met uitdovend karakter

Een aantal categorieën in het BOB zijn nu al uitdovend. Het gaat om doelgroepen die op een bepaalde datum aan de criteria voor een BOB voldeden. Er werd als het ware een foto genomen en nadien kunnen aan deze groep geen nieuwe rechthebbenden worden toegevoegd. Zodra een gebruiker uit deze categorieën een beroep doet op niet rechtstreeks toegankelijke hulp wordt de

uitbetaling van het BOB stopgezet. Vandaar het uitdovend karakter. Hieronder volgt een korte beschrijving van deze doelgroepen met uitdovend karakter:

- VAPH 1

Deze doelgroep bestaat uit de meerderjarige personen die van 30 juni 2014 tot 31 december 2015 geregistreerd stonden op de centrale registratielijst van zorgvragen én die op het moment van de toekenning van het BOB geen gebruik maken van niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning (nRTH). Een BOB wordt voor deze groep toegekend voor een periode van onbepaalde duur.

- Intersectorale toegangspoort

Deze doelgroep bestaat uit minderjarige personen die op 30 juni 2015 geregistreerd waren bij de toegangspoort integrale jeugdhulp én die op het moment van de toekenning van het BOB geen gebruik maken van nRTH. Een BOB wordt voor deze groep toegekend tot de leeftijd van 21 jaar.

- VAPH 2

Het gaat om een groep van meerderjarige personen met een handicap die met een vraag naar een persoonsvolgend budget geregistreerd staan in prioriteitengroep 1 of in prioriteitengroep 2, met een aanvraagdatum voor 16/10/17. Ze beschikken nog niet over een BOB, maken nog geen gebruik van nRTH. Een BOB wordt toegekend voor onbepaalde duur.

b. Vrijwillige overstap naar BOB

Het gaat hier om een groep personen die vrijwillig de overstap van niet rechtstreeks toegankelijke hulp van het VAPH naar het basisondersteuningsbudget maakt.

c. Categorieën met een permanente instroom

Voor deze categorieën ontvangt het agentschap VSB maandelijks vanuit het Agentschap Opgroeien en vanuit de FOD Sociale Zekerheid een gegevensstroom met nieuwe rechthebbenden.

Het betreft twee doelgroepen:

- personen met een attest zorgtoeslag specifieke ondersteuning of bijkomende kinderbijslag van minstens twaalf punten op de medisch-sociale schaal, samengesteld uit pijler P1, P2 en P3, die geen gebruik maken van nRTH.
- personen van 21 tot en met 25 jaar met een attest integratietegemoetkoming van minstens twaalf punten, die geen gebruik maken van nRTH.

B. VOORSTEL IN HET ONTWERP BVR

Aanvankelijk was het voor de categorieën met permanente instroom de bedoeling dat vanaf 2021 het basisondersteuningsbudget zou uitgebreid worden met:

- personen met een attest verhoogde kinderbijslag (nu zorgtoeslag) van **minstens vier punten op pijler P1** op de medisch-sociale schaal, samengesteld uit pijler P1, P2 en P3, als de gebruiker minder dan twaalf punten scoort op de drie pijlers samen;
- **iedere gebruiker** met een score van minstens twaalf punten op de medisch-sociale schaal ikv de integratietegemoetkoming

Deze uitbreiding gaat niet door. Voor de personen met verhoogde kinderbijslag (nu zorgtoeslag) wordt de bestaande regeling bevroren. Personen met een attest zorgtoeslag specifieke ondersteuning of bijkomende kinderbijslag van minstens twaalf punten op de medisch-sociale schaal kunnen wel verder aanspraak maken op een BOB.

Voor de personen met een integratietegemoetkoming wordt ook de instroom stopgezet. Er komen geen nieuwe rechthebbenden bij.

Dit betekent ook dat vanaf 2021 het BOB zal stopgezet worden voor personen met een BOB op basis van een zorgtoeslag (vroeger verhoogde kinderbijslag), zodra zij 21 jaar worden. Momenteel kan deze groep immers overstappen naar een BOB op basis van een attest integratietegemoetkoming, nadat een nieuwe indicatiestelling werd uitgevoerd door de FOD SZ.

De motivering voor de stopzetting is, dat de integratietegemoetkoming een federale bevoegdheid is. Bijkomende middelen voor de integratietegemoetkoming moeten vanuit het federale niveau gefinancierd worden en niet langer vanuit het basisondersteuningsbudget.

Wie nu al een basisondersteuningsbudget heeft, behoudt echter zijn rechten.

C. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1 bepaalt dat volgende groepen vanaf 2021 een basisondersteuningsbudget kunnen krijgen:

- de groep die recht heeft op het groeipakket/bijkomende kinderbijslag op basis van 12 punten op de medisch-sociale schaal en die geen beroep doet op niet rechtstreeks toegankelijke hulp;
- de personen die vrijwillig van niet rechtstreeks toegankelijke hulp van het VAPH naar BOB overstappen.

Artikel 2 bepaalt dat de personen aan wie vóór 1 januari 2021 een basisondersteuningsbudget werd toegekend in het kader van de geleidelijke invoering van het basisondersteuningsbudget, dit basisondersteuningsbudget blijven behouden (verworven rechten).

Artikel 3 brengt een wijziging aan in artikel 638 van het BVR VSB. Punt 1° van artikel 638 verwees naar een bepaling in artikel 233 die met dit besluit opgeheven wordt. Bijgevolg wordt de bepaling in artikel 638, 1° nu voluit uitgeschreven. De bepaling stelt als één van de voorwaarden voor het krijgen van een BOB dat de gebruiker in aanmerking moet komen voor een budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning.

Artikel 4 schrapt artikel 639 van het BVR VSB. Dit was de overgangmaatregel voor de groep die vrijwillig kon overstappen van niet rechtstreeks toegankelijke hulp van het VAPH naar het basisondersteuningsbudget. Dit mag als overgangmaatregel geschrapt worden, nu deze bepaling als definitieve maatregel is opgenomen in artikel 1.

Artikel 5 brengt een wijziging aan in artikel 640 van het BVR VSB. Punt 1° van artikel 640 verwees naar een bepaling in artikel 233 die met dit besluit opgeheven wordt. Bijgevolg wordt de bepaling in artikel 640, 1° nu voluit uitgeschreven.

Artikel 6 bepaalt dat de personen voor wie het recht op een BOB geopend wordt op basis van attest zorgtoeslag/bijkomende kinderbijslag of integratietegemoetkoming vóór 1 januari 2021, dit

BOB ook na 2020 blijven behouden (verworven rechten).

Via het nieuwe artikel 1 van dit besluit kunnen nieuwe personen op basis van een attest zorgtoeslag/bijkomende kinderbijslag ook na 2020 een BOB krijgen. Vanaf 2021 kunnen echter geen nieuwe personen meer een BOB ontvangen op basis van een attest integratietegemoetkoming.

Artikel 7 brengt een wijziging aan in artikel 641/1 van het BVR VSB. Punt 1° van artikel 641/1 verwees naar een bepaling in artikel 233 die met dit besluit opgeheven wordt. Bijgevolg wordt de bepaling in artikel 641/1, 1° nu voluit uitgeschreven.

Artikel 8 regelt de inwerkingtreding van dit besluit.

Artikel 9 bepaalt welke minister belast is met de uitvoering van dit besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Dit voorontwerp van BVR beperkt de jaarlijkse groei van de uitgaven voor het BOB.

Indien er op deze manier middelen vrijkomen, zullen deze ingezet worden voor rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning aan personen met een handicap.

B. ESR-TOETS

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er is geen weerslag.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is geen weerslag.

4. VERDER TRAJECT

- Advies Vlaamse Raad WVG
- Advies afdeling wetgeving van de Raad van State
- Definitieve goedkeuring Vlaamse Regering
- Bekendmaking in het Belgisch Staatsblad

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar tweede principiële goedkeuring te hechten aan het bovengenoemd voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering;
2. de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering vermeld in punt 1°, het advies in te winnen van de Raad van State , met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE